

Odporúčania odbornej rady pre rómsku národnostnú menšinu pre prioritnú oblasť A žiadateľom o finančnú podporu projektu v rámci Programu 1: Podpora kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávacej činnosti, vedy a výskumu

Aké projekty podporuje Fond na podporu kultúry národnostných menšín?

Fond podporuje projekty, ktoré sú orientované na výchovu a vzdelávanie zamerané na zachovanie, vyjadrenie, ochranu a rozvoj identity a kultúrnych hodnôt príslušníkov národnostných menšín, výskum, literárnu tvorbu, preklad, podporu rôznych menšinových médií, divadelné, hudobné, tanečné, výtvarné a audiovizuálne umenie a medzinárodné mobility zamerané na rozvoj a podporu kultúry v širokom zmysle slova. Špecifikáciu jednotlivých podprogramov, ako aj potrebné povinné prílohy k žiadostiam, nájdete v dokumente Štruktúra podpornej činnosti FPKNM na rok 2020. Tento dokument si treba starostlivo preštudovať, lebo nesprávne zaradenie projektu, rozpočet, v ktorom budú neoprávnené náklady, alebo chýbajúce povinné prílohy k žiadosti sú dôvodom na vyradenie žiadosti z rozhodovacieho procesu. Teda dobrý projekt predpokladá starostlivé preštudovanie už spomínaného materiálu.

Ako sa nestratiť vo všeobecných prioritách výzvy na rok 2020?

Štruktúra podpornej činnosti FPKNM na rok 2020 je rozsiahly dokument, preto odporúčame pri príprave postupovať podľa nasledujúcich 7 krokov:

Krok 1: zamyslíte sa a ujasníte si, na akú projektovú aktivitu chcete podať žiadosť. O základnej štruktúre jednotlivých programov píšeme v tomto dokumente v kapitolách *Ako sa vyznať v prioritách na rok 2020 v jednotlivých programoch?* a *Ako dobre zacieliť a popísať svoj projekt v jednotlivých podprogramoch?*

Krok 2: preštudujte si konkrétny program, v ktorom plánujete žiadať podporu, aké aktivity sú podporované, aké výdavky sú oprávnené a je ich možné financovať z projektu. Zamyslíte sa, či s týmito financiami budete schopní projekt zrealizovať.

Krok 3: zvážte položky, ktoré nie sú oprávnené (t.z., že nie je možné na ne žiadať v danom podprograme) a odpovedzte si na otázku, či ste schopní projekt dofinancovať s pomocou sponzorov alebo vlastných financií. Ak si odpoviete áno, môžete pokračovať v príprave projektu.

Krok 4: stanovte si jasný zámer a ciele projektu, ktoré ste reálne schopní naplniť v prípade, že bude vaša žiadosť podporená. Podrobne si zadefinujte cieľovú skupinu (cieľové skupiny), pre ktorú (ktoré) je projekt určený. Dôležité je, aby ste vedeli odpovedať na otázky: Pre koho chceme urobiť podujatia/aktivity (cieľová skupina/skupiny)? Kde a ako budeme oslovovať cieľovú skupinu/skupiny? Ako od nich získame očakávania od podujatia/aktivity a ako zistíme, že sme ich očakávania naplnili? Kedy budeme považovať svoj projekt za úspešný?

Krok 5: premyslite si, ako budete projekt propagovať a či na to máte kapacity. Ktorých ľudí a organizácie môžete osloviť s požiadavkou o pomoc? Aké médiá na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni oslovíte? Ako viete využiť pri propagácii a získaní cieľovej skupiny sociálne siete?

Krok 6: pripravte si komplexný plán podujatia alebo aktivít, čiže popis toho, ako aktivitu budete pripravovať, realizovať a vyhodnocovať. Dôležité je zamyslieť sa nad úlohami pre každého člena tímu a určiť si, za čo bude každý člen tímu zodpovedný.

Krok 7: spracujte si podrobný rozpočet tak, aby bolo zrejmé, ako ste danú položku vypočítali a nezabudnite napísať odôvodnenie, prečo je pre projekt nevyhnutná.

Ako sa vyznať v prioritách na rok 2020?

Pod prioritou sa rozumie preferovaná, najviac podporovaná téma, cieľová skupina alebo nástroj v danom roku. Žiadatelia, ktorí vo svojich projektoch majú odzrkadlené, jasne prepojené a zapracované priority, získavajú "plus body", ktoré im pomáhajú byť úspešnými v získaní financií na svoj projekt (neznamená to však, že projekty, ktoré neodzrkadľujú priority sú vyradené).

Pre rok 2020 sú zadefinované tri prioritné témy:

1. Rómovia ako súčasť Slovenska

→ priorita v programe môže byť ukotvená v cieľoch, témach, aktivitách, výstupoch, výsledkoch alebo dopade projektu. Vítané sú projekty, ktoré podporujú poznanie o tom, ako a v ktorých dôležitých etapách Slovenska boli/sú Rómovia súčasťou zmien a smerovania Slovenska. Môžete sa zamerať na historické dáta alebo súčasnosť, významné rómske osobnosti, ktoré prispeli k rozvoju Slovenska (alebo prezentovali Slovensko) v minulosti alebo súčasnosti.

2. Príprava na Rok Eleny Lackovej

→ v roku 2021 si pripomenieme sté výročie narodenia významnej rómskej osobnosti, literátky Eleny Lackovej. Cieľom priority je, aby boli na rok 2021 pripravené kvalitné aktivity, ktoré podporujú posolstvo, myšlienky a tvorbu Eleny Lackovej.

3. Podpora rómskej identity (Romipen)

→ v roku 2020 bude odborná rada uprednostňovať projekty, ktoré sa zameriavajú v cieľoch projektu, v cieľoch aktivít, vo výstupoch a výsledkoch na podporu hrdosti na „rómske JA“.

Prioritnou cieľovou skupinou pre rok 2020 sú deti a mládež vo veku do 25 rokov

→ odborná rada uprednostní projekty, ktoré do aktivít priamo zapájajú deti a mládež do 25 rokov. Prioritou je aktívne a systematické zapájanie detí a mládeže a kontinuálna strategická práca s cieľovou skupinou.

Prioritou pre rok 2020 bude podpora projektov, ktoré:

- pri realizovaní aktivít využívajú najmä dialóg medzi majoritou a minoritou na národnej a medzinárodnej úrovni

→ prioritou budú projekty, ktoré budú vytvárať priestor na rôzne formy diskusie medzi majoritou a rómskou minoritou, staršou - strednou a mladou rómskou generáciou, a iné formy prepájania kultúr alebo generácií.

- podporujú vlastnú tvorbu a individuálne výstupy z jednotlivých aktivít

→ prioritne podporenými projektami budú tie projekty, ktoré sú zamerané na vlastnú tvorbu rómskych autorov alebo slovenských autorov podporujúcich budovanie národnej identity Rómov.

Ako dobre zacieliť a opísať svoj projekt v programe 1?

Program 1 je zameraný na rôzne oblasti rómskej kultúry. Do jeho rozsahu patrí napríklad vzdelávanie, kultúrne aktivity s deťmi, kultúrny život v obciach, v mestách a v regiónoch. Do kultúry patrí aj poznanie našej histórie a spôsobu života a tiež vedomosti o našich právach.

Tábory a festivaly

V programe 1 sa veľká väčšina žiadateľov venuje festivalom a detským tábormi. Preto je v nich dôležité odzrkadliť stanovené priority.

Festivaly aj tábory sú nepochybne súčasťou kultúrneho života Rómov. Sú tak veľmi dobrým spôsobom ako komunikovať s ľuďmi po celom Slovensku. Keďže ide o najrozšírenejší spôsob kultúrneho života v obciach, pre organizátorov festivalov a táborov to znamená veľkú

zodpovednosť. Tvorí kultúru pre najväčší počet ľudí a preto k nej musia pristupovať zodpovedne.

Festivaly

V rámci festivalov je dobré zapojiť napríklad informačné stánky o rómskej kultúre, o rómskej histórii, osobnostiach, o rómskej identite. Je dobré zapojiť aj miestnu škôlku alebo školu a pripraviť napríklad predstavenie podľa niektorej z rozprávok Eleny Lackovej. Organizátori, by mali dbať aj nato, aby tieto festivaly boli lákavé aj pre majoritné obyvateľstvo a dochádzalo tak k dialógu medzi majoritou a minoritou priamo na podujatí.

Žiadatelia, ktorí organizujú festivaly pravidelne, by mali dbať na dobré opísanie každého ročníka. Tradičné festivaly sa stávajú predmetom záujmu umeleckých historikov. V súčasnosti o nich nie sú dostatočné záznamy a skúmať históriu rómskych festivalov je tak veľmi ťažké a to napriek tomu, že táto forma kultúry existuje už aspoň 30 rokov. Dobré vecné vyhodnotenie je vizitkou žiadateľa.

Tábory a tvorivé dielne

Pri táboroch bude odborná rada pozerat' aj na to, ako sa podarilo žiadateľom zakomponovať priority fondu do programu tábora. Dobrým nápadom môžu byť rozprávkové tábory Eleny Lackovej, kedy sa deti ocitnú vo svete rómskych rozprávok. Odborná rada ocení ak budú do tábora zapojené aj nerómske deti, aby sa od malička učili tolerancii a porozumeniu. Tábory by mali byť samozrejme zamerané hlavne na rómske deti a rómsku kultúru. Odborná rada bude preferovať tábory, ktoré trvajú dlhšie a majú kvalifikovaných lektorov.

Odborná rada odporúča organizovať tvorivé dielne, ktoré sa opakujú a pracujú s rovnakou skupinou detí pravidelne dlhšie časové obdobie. Je dobré ak sa denné tábory budú venovať jednej oblasti (napr. hudobný denný tábor), budú rozvíjať záujmy a schopnosti detí a budú viac ako len trávením času. Deťom sa treba venovať pravidelne a dlhodobo. Preto bude odborná rada preferovať žiadateľov, ktorí s deťmi pracujú aj počas školského roka a rozvoj osobnosti detí bude z ich zámerov jednoznačný.

Výzva aj na iné formy kultúry

Odborná rada vyzýva k podávaniu žiadostí aj o iné formy kultúry. Kultúra je bohatá a rozmanitá, tak ako aj ľudia. Odborná rada vyzýva najmä študujúcich a mladých ľudí, aby sa nebáli organizovať podujatia, ktoré sa nevenujú len hudbe, ale aj iným oblastiam kultúry. Je dobré organizovať napríklad mestské festivaly, ktoré sa skladajú z viacerých podujatí a trvajú napríklad aj mesiac. Ako príklad môžeme uviesť mesiac rómskej kultúry, alebo týždeň tanca a podobne.

Odborná rada odporúča, aby mladí študenti a študentky využili možnosť a organizovali sa s podporou fondu. V rámci vzdelávacích aktivít je možné organizovať študentské semináre a letné školy zamerané na naše práva a našu kultúru.

V neposlednom rade odborná rada vyzýva vysokoškolských študentov a študentky, aby sa pustili do vlastnej tvorby, do vlastných výskumov o našej histórii a súčasnosti, kultúre a identite. Vo verejnom priestore stále panuje presvedčenie, že tvoríme veľmi málo. Rozhodli sme sa preto podporovať jednotlivcov, ktorých diela a práce budú tvoriť rómsku kultúru novej generácie.

Ako zistíte, že máte dobre pripravený projekt?

Dobre spracovaný projekt nemusí byť rozsiahly. Dôležité je, aby v ňom boli informácie, ktoré sú potrebné na vyhodnotenie projektu, jeho myšlienky, zamerania na cieľovú skupinu alebo cieľové skupiny, informácie o tom, ako boli vypočítané náklady na jednotlivé aktivity projektu. Ideálne je, ak vypracovaná žiadosť projektu odpovedá na tieto otázky:

- ❖ je v zhrnutí projektu jasne čitateľné, čo a pre koho chcete uskutočniť, pripraviť?
- ❖ je v projekte jednoznačne popísaná potreba, dôvody prečo je váš projekt dôležitý pre podporu rómskej kultúry?
- ❖ je v popise cieľových skupín uvedené, ako budete cieľové skupiny oslovovať a vyberať? Je jasne uvedené, ktoré skupiny budú mať prínos z uskutočneného projektu alebo jeho jednotlivých aktivít?
- ❖ je v popise projektu jasne čitateľné ako budete aktivity realizovať a ako zistíte, že boli prínosom pre cieľovú skupinu/skupiny?
- ❖ je v projekte popísaný postup, ako budete o projekte informovať na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni?
- ❖ odzrkadľuje projekt aspoň jednu z priorít na rok 2020? Je prepojenie na prioritu viditeľné v cieľoch a v metodológii jednotlivých aktivít?
- ❖ je z jednotlivých položiek rozpočtu zrejmé, ako ste ich vypočítali a koľko bude jednotlivá aktivita stáť? Nezabudli ste popísať, kde všade získate zdroje na pokrytie nákladov?

Ak ste si na všetky otázky odpovedali ÁNO, máte vysokú šancu byť úspešným žiadateľom v rámci programu 1 a môžete získať finančné prostriedky na kvalitné aktivity už v roku 2020.